

**KRAJ
VDĚČNÝCH
NĀVRATŮ**

**VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ
JAROSLAVA VAJDIŠE**

Krajinné a sídelní formy poskytují proměnlivost, mnohotvárnost a vzájemnými vztahy pozoruhodný námět k vědeckému studiu i k uměleckému zhodnocení. Pro fotografa představují lákavé úkoly, vymezené motivy, utvářeny přírodou na jedné straně a lidskou prací na druhé straně. Střetnutí těchto prvků přináší množství problémů, mají-li být zaznamenány a vyjádřeny obrazem. Jejich zvládnutí předpokládá uplatnění citu pro tvary, jejich osvětlení a kompoziční včlenění do plochy obrazu. Připojí-li se odborná znalost předmětu, především znalost architektonických forem a jejich vývoje, poznáváme základní rysy fotografické práce Jaroslava Vajdiše.

On sám náleží ke generaci, která ještě zažila doznívání tradičních životních forem jiho-moravského venkova – vyrostl v Hodoníně – se všemi tehdy ještě nearanžovanými projevy folklóru a která zastihla architektonickou jednotu stavebně neporušených dědin v krajinné scénérii. Jedinečnost citových zážitků zprostředkovaných tímto světem neoslabily ani mladší životní zkušenosti opřené o studium naší a světové oficiální a lidové architektury. Naopak umožnily intenzivnější prožitky vztahů, přírodních a architektonických prvků vesnického prostředí, struktur nejprostších materiálů, starého dřeva, kamene, hlíny, slámy a železa. Právě odborný zájem podložil autorův pohled na vesnici a celé její prostředí. Vyhnul se sentimentálnímu a neplodnému staromilství a na druhé straně i vybíravému postoji těch, kdo hledají ve vytrženém drsném detailu osvětlení vlastní tvorby a počítají pak s formální atraktivností díla. Obdivuje práci s hmotou a její zušlechťování v prostých detailech stavby i v krajinných celcích. Objevuje zajímavé materiální struktury, svědky vznikání i zániku lidského díla. Tak je i bez přímého obrazu v autorových fotografiích přítomen člověk, jeho tvůrčí vůle a výsledné dílo.

V krajinářské složce autorovy fotografické práce se uplatňuje intimní vztah k přírodě. Vyhledává zajímavé, účinným a plastickým osvětlením zvýrazněné krajinné výseky, otevřené prospekty i sevřená zákoutí. Krajina se mu nabízí mnohotvárnou modelací povrchu, strukturou a rozložením prostoru, především stromového.

Tomu zcela odpovídá krajina mezi Hodonínem a Násedlovcemi, zvláště v okolí Čejče, kterou autor v poválečných letech fotograficky objevil a kde po něm pracovala řada dalších fotografů. Zde a ostatně za všech okolností platí, že světlo je předním a nejúčinnějším prostředkem fotografovy výpovědi. S ním autor umí obrazu vtisknout náladu a poezii. Mnohé z fotografií představují dnes již dokument zaniklého stavu přírody i doklad zašlého lidského díla. Proto je vítaný jejich realismus, schopnost vydat svědectví o proměnlivém charakteru životního prostředí i lidských životních projevů.

Ing. arch. Milan Pavlík

Žitková, okres Uh. Hradiště

Prušánky - Nechory, okr. Hodonín

Krajina u Želetic

←
Žitková, okr. Uh. Hradiště

→
Doubravy, okr. Gottwaldov

Žitková, okr. Uh. Hradiště

Vydal Ústav lidového umění
ve Strážnici
Odpovědný redaktor:
Jan Souček
Strážnice - zámek
Duben - květen 1981
Povoleno:
Jm KNV, č. j. kult.
68/81/Me
MTZ 33 1390 81
68/81/Mc

